

Ut ur utsatthet

Förslag om exitprogram för vuxna utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål och program för barn utsatta för sexuell exploatering

Ut ur utsatthet

BETÄNKANDE AV
UTREDNINGEN OM
EXITPROGRAM FÖR PERSONER
SOM ÄR UTSATTA FÖR PROSTITUTION

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR
SOU 2023:97

De som utnyttjas och de som utnyttjar

- Främst kvinnor och flickor utnyttjas
- Särskilt sårbara grupper
- Tvång, våld och tidigare övergrepp vanligt
- Främst män köper sex
- Verksamheten finansierar organiserad brottslighet

Utgångspunkter

- Internationella åtaganden
- Allt för få utsatta identifieras
- Flera faktorer hindrar den som är utnyttjad att berätta om utsatthet och söka hjälp
- Skiftande behov
- Vägen ut ur utsatthet är en process som kräver samordning av individuellt anpassade insatser

Särskilda hinder

- Att inte ses som ett brottsoffer
- Att avvisas enligt utlänningslagen
- Att nekas ekonomiskt bistånd
- Att ersättning från prostitution ses som inkomst av arbete och beskattas

Var det finns brister idag

- Identifiering
- Kunskap om utsattheten
- Bemötande
- Anpassade insatser
- Traumabehandling
- Ojämlig tillgång till stöd och vård
- Ansvarsfördelning och samordning

Våra förslag till program

Vägar in i programmen

- Specialiserad lågtröskelverksamhet, ungdomsmottagning, elevhälsa
- Lättillgänglig information och tydliga kontaktvägar till stöd
- Identifiering genom att fråga och genom uppsökande arbete

Exitprogram och program för barn

- Samordning av insatser i tvärprofessionell grupp – kommunalt ansvar
- Individuellt utformad långsiktig plan
- Samordnare och ev. stödperson som följer genom processen
- Vid behov tidsbegränsat uppehållstillstånd kopplat till planen
- Rätt för kommunen att få ersättning för kostnader för genomförandet

Hur programmen ska bli verklighet

Reglering och stöd för tillämpningen

- Målgrupperna förs in i 5 kap. 11 § SoL och Socialstyrelsen ger stöd för tillämpningen
- Socialstyrelsen, Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna verkar tillsammans enligt sina mandat för genomförande av program och specialiserad lågröskelverksamhet
- Ny möjlighet till tidsbegränsat uppehållstillstånd kopplat till exitplan i 5 kap. 15 § utlänningslagen

Utveckling och förstärkning

- Utvecklingsmedel till kommuner och regioner för genomförande av förslagen
- Förstärkning av regionkoordinatorerna och av uppdragen till NCK och Barnafrid
- Utveckling och förstärkning av stödlinje, information och kontaktvägar
- Utveckling av vård- och behandlingsformer, metoder för uppsökande, rutiner för att fråga samt bedömningsmetoder

Vad vi uppnår med våra förslag

- Fler barn skyddas från och får hjälp ut ur sexuell exploatering
- Fler vuxna och personer i sårbara grupper får hjälp ut ur sin utsatthet
- Fler av de som utnyttjar kan lagföras för koppleri och människohandel
- Slår ekonomiskt mot organiserad brottslighet

Ut ur utsatthet

Förslag om exitprogram för vuxna utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål och program för barn utsatta för sexuell exploatering

